

“โควิด-19 กับไข้หวัดใหญ่:-เกี่ยวข้องกันอย่างไร”

รองศาสตราจารย์ (พิเศษ) นายแพทย์ทวี โชติพิทยสุนนท์
ประธานมูลนิธิส่งเสริมการศึกษาไข้หวัดใหญ่

จากการระบาดของโรคโควิด-19 ตั้งแต่ปลายธันวาคม 2562 ที่เมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน ประมาณ 3 เดือนกว่า (ณ 10 เมษายน 2563) มีผู้ป่วยทั่วโลก 1.6 ล้านคน เสียชีวิตประมาณ 9 หมื่นกว่าคน ซึ่งระบาดไปอย่างกว้างขวางทั่วโลก ก่อความสูญเสียทางเศรษฐกิจ สังคมและชีวิตของคนเกือบทุกประเทศอย่างมหาศาลเหลือคณานับ มีผู้กล่าวว่านี่เป็นหายนะทางเศรษฐกิจ สังคมและชีวิต ที่เลวร้ายที่สุดครั้งหนึ่งตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2

ยังครับ ยังไม่จบ คงต้องต่อสู้กับปัญหาการระบาดโรคโควิด-19 ไปอีกนานเป็นเดือน ๆ หรืออาจเป็นปีก็ได้ เพราะหลายเหตุผลดังจะกล่าวต่อไปครับ

1. เป็นเชื้อไวรัสชนิดใหม่เอี่ยม ร่างกายมนุษย์ไม่เคยรู้จักเชื้อไวรัสนี้มาก่อนจึงไม่มีภูมิคุ้มกันที่จะต่อสู้ มนุษย์ทุกคนจึงสามารถติดเชื้อไวรัสตัวนี้ได้ เมื่อเชื้อเข้าร่างกายจะมีระยะเวลาฟักตัวประมาณ 2-14 วัน (ส่วนใหญ่ 5-7 วัน) กว่าจะเป็นภาวะติดเชื้อเป็นโรคโควิด-19 และน่าแปลกใจมากปรากฏว่าเมื่อติดเชื้อนี้แล้วประมาณ 15-20% ของผู้ติดเชื้อจะไม่มีอาการเจ็บป่วยใด ๆ โดยมีร่างกายเป็นปกติ (กลุ่มนี้น่ากังวลมาก ที่ไปไหนมาไหนได้ตามปกติ แต่การแพร่เชื้ออาจจะต่ำเพราะไม่มีอาการไอ ไม่มีอาการจาม) อีก 60% ของผู้เป็นโรคโควิด-19 จะมีอาการน้อยเหมือน “ไข้หวัด หรืออาการคล้ายไข้หวัดใหญ่” (อาการป่วยแยกจากไข้หวัดใหญ่ค่อนข้างยาก) กลุ่มนี้ไม่รักษาก็หายเองได้ แต่อาจมีบางรายที่โรคพัฒนารุนแรงมากขึ้นเป็นปอดอักเสบ อีก 15% เป็นปอดอักเสบ มีอาการไข้ ไอมากขึ้น หอบเหนื่อย กลุ่มนี้ต้องรักษาในโรงพยาบาลเพื่อการดูแลใกล้ชิด สุดท้ายเหลืออีกประมาณ 5% เป็นผู้ป่วยโควิด-19 ที่มีอาการรุนแรงมาก อาจต้องอยู่ ICU และอาจเสียชีวิตได้

ในตอนต้นของการระบาดของโรคโควิด-19 เริ่มในประเทศจีน (เมื่อ 2-3 เดือนก่อน) ทางการแพทย์หลายประเทศพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า “มันก็เหมือนไข้หวัดใหญ่ อย่างกังวลมาก” แต่จากการรวบรวมข้อมูลในช่วงนี้พบว่าไม่เป็นความจริงสรุปว่าโรคโควิด-19 มีความรุนแรงมากกว่าไข้หวัดใหญ่ประมาณ 3 เท่า มีอัตราการเสียชีวิตมากกว่าไข้หวัดใหญ่ประจำปีประมาณ 10 เท่า

2. เป็นเชื้อไวรัสที่ยังไม่มียารักษาจำเพาะ แต่จากรายงานทางการแพทย์ขณะนี้พอจะมีข้อมูลว่า ยาบางอย่างอาจได้ผลบ้าง เช่น Favipiravir, Hydroxychloroquine, Azithromycin, ยาต้านไวรัส HIV (Lopinavir/r, Darunavir/r) ขณะนี้อาจมีการศึกษาวิจัยใหม่ ๆ เช่น น้ำเลือดจากคนไข้โควิด-19 ที่หายดีแล้ว ซึ่งแตกต่างจากโรคไข้หวัดใหญ่ที่มียาด้านไข้หวัดใหญ่รักษาแล้ว

3. เป็นเชื้อไวรัสที่ยังไม่มีวัคซีนเหมือนอย่างโรคไข้หวัดใหญ่ ซึ่งมีวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่มา 80 ปีแล้ว (และใช้ได้ผลดีพอสมควร)

ในช่วงที่มีการระบาดของโควิด-19 นี้ มีแพทย์บางท่านให้แนวคิดที่พิเรนทร์มากกว่า น่าจะปล่อยให้คนไทยมีการติดเชื้อโควิด-19 ไปตามธรรมชาติ เพื่อให้เชื้อสร้างภูมิคุ้มกันจะได้ไม่เป็นอีก (ทางการแพทย์เรียก Herd Immunity หรือ ภูมิคุ้มกันหมู่) ซึ่งในประเทศอังกฤษเคยมีความคิดแบบแพทย์พวกนี้ (ไม่ทราบว่าเป็นไปลอกมาจากฝรั่งเศสอังกฤษหรือเปล่า) ปรากฏว่าสถาบันการแพทย์ Imperial College London ได้ทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ พบว่า ถ้าปล่อยให้ติดเชื้อไปตามธรรมชาติกว่าโรคจะหยุดเพราะเกิด “ภูมิคุ้มกันหมู่” จะทำให้คนอังกฤษเสียชีวิตประมาณ 500,000 คน (ประชากรอังกฤษมี 66 ล้านคน เท่ากับประเทศไทย) ถ้าเป็นสหรัฐอเมริกาจะเสียชีวิต 2.2 ล้านคน ความคิดพิเรนทร์แบบนี้รับไม่ได้ที่จะมีคนไทยเสียชีวิตถึง 500,000 คน นอกจากนี้ “ภูมิคุ้มกันหมู่” จะทำงานหรือป้องกันโรคโควิด-19 ได้ดีต่อไปเรื่อย ๆ ก็ต่อเมื่อเชื้อไวรัสที่ก่อโรคโควิด-19 ต้องไม่กลายพันธุ์ที่ชัดเจน หากมีการกลายพันธุ์ไปเรื่อย ๆ วันหนึ่งผู้ที่เคยมีภูมิคุ้มกันต่อเชื้อโควิด-19 อยู่ก่อนแล้วจะป้องกันไม่ได้ เหมือนอย่างเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ที่มีการกลายพันธุ์ที่เร็วมาก จนมนุษย์เราเป็นไข้หวัดใหญ่บ่อย ๆ (บางคนเป็นทุกปี) และต้องฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่ชนิดที่เป็นสายพันธุ์ใหม่ๆ ปีละครั้ง จึงจะป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ได้

รองศาสตราจารย์ (พิเศษ) นายแพทย์ทวี โชติพิทยสุนนท์

- ประธานมูลนิธิส่งเสริมการศึกษาไข้หวัดใหญ่
- นายกสมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย
- ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ
- ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการวัคซีนแห่งชาติ
- ที่ปรึกษากรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
- ที่ปรึกษากรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข